

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра психології

Затверджую
Заступник ректора
з навчальної роботи
Світлана ГІЛІНА
«22» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІЧНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітня програма «Психологія»

Миколаїв 2024

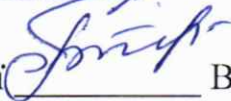
Робоча програма навчальної дисципліни «Клінічна та медична психологія» для здобувачів рівня вищої освіти, освітньо-професійного ступеня «бакалавр»

Заспеціальністю 053 «Психологія»

Розробник: Роман ГАБРЕЛЬ - доцент кафедри

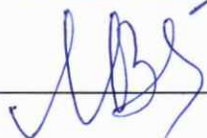
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 27.08.2024р.

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 29.08.2024р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1.Описнавчальноїдисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форман авчання	заочна форман авчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціаль ьні та поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – Українська мова			
Загальна кількість годин- 120	Спеціальність: 0 53 «Психологія»	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		4-й	
		Лекції	
Тижневих годин для форми навчання: ОФН – 4	Перший бакалаврський рівень	30 год.	
		Практичні	
		26 год.	
		Семінарські	
		Самостійна робота	
		64 год.	
Вид контролю: залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: для очної форми навчання – 120 год.: 56 год. – аудиторні заняття, 64 год. самостійна робота (46,6% до 53,4%).

Анотація курсу

Клінічна та медична психологія вивчає особливості психіки хворого, їх вплив на здоров'я та хворобу, а також забезпечення оптимальної системи психологічних цілющих впливів, обставин, які супроводжують діагностику, лікування, обслуговування та реабілітацію хворих та потребує здатності розв'язувати задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Клінічна та медична психологія»

Метою вивчення навчальної дисципліни «Клінічна та медична психологія» є ознайомлення студентів з поняттям клінічної психології як науки та сучасними теоретичними уявленнями та практичними досягненнями в галузі медичної психології, задачами та показати зв'язок з іншими дисциплінами; дати студентам базові положення клінічної психології; навчити проведенню психодіагностичних досліджень в залежності від особливостей особистості хворого та сформувані навички психогігієни та психопрофілактики психогенних розладів.

Сучасна медична психологія висвітлює фундаментальні поняття психології хворої людини, загальної психопатології, клініко-психологічні методи дослідження й оцінювання стану пацієнта, психологічні і психосоматичні аспекти в різних галузях медицини, сучасну психотерапію, психопрофілактику та психогігієну.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Клінічна та медична психологія» є допомога студентам у засвоєнні основних феноменів клінічних знань; необхідних для розв'язування теоретичних і практичних задач в клінічній та медичній психології; вироблення навичок роботи з різними категоріями хворих; прищеплення студентам умінь самостійно вивчати літературу з клінічної та медичної психології, її прикладних питань.

Під час вивчення дисципліни «Клінічна та медична психологія» у студентів мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Фахові:

ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та чинників.

ФК05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологіч

недослідження.

ФК07.Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК 08.Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК

10.Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН

1.Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та оволодіння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методи тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги вимірювати індивідуальні та психологічні показники особистості. Це означає здатність оцінити зміни у розвитку психіки та коригувати їх.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН7.Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН8.Презентувати результати власних досліджень усно та письмово.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, що визначають професійну поведінку і стосунки з людьми в суспільстві.

ПРН20.Знати про норму і патологію психічного розвитку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год./4 кред. ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Вступ до клінічної психології. методи дослідження в клінічній психології

Поняття клінічної психології. Структура медичної психології. Практичні задачі клінічної психології. Взаємозв'язок клінічної психології з іншими науками. Професія медичного психолога: статус, освітні вимоги, практичні задачі. Підходи до визначення здоров'я. Види та критерії здоров'я. Біологічний, психологічний та соціальний рівні здоров'я: відсутність патологічних змін (дефектів), добре самопочуття, роль здорового. Концепція презумпції психічного здоров'я. Прояви психічної норми та патології. Модель хвороби.

Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології. Діагностичні принципи –альтернативи.

Принципи відмежування психологічних феноменів та психопатологічних симптомів. Діагностичні принципи-альтернативи: хвороба – особистість, нозос – патос, реакція – стан – розвиток, психотичне – непсихотичне, екзогенне – психогенне – ендогенне, дефект – одужання – хроніфікація, адаптація – дезадаптація, компенсація – декомпенсація, негативне – позитивне).

Тема 3. Експериментально-психологічне дослідження в клініці

Класифікація методів дослідження в клінічній психології. Клінічне інтерв'ю. Принципи побудови експериментально-психологічного дослідження в клініці. Тактики проведення психологічного обстеження: експерименту, проєктивна, навчаюча. Етапи експериментально-психологічного дослідження. Психологічне дослідження.

Тема 4. Дослідження в клініці

Методики дослідження пізнавальних процесів. Методики дослідження емоційно-вольової, мотиваційної сфери та характерологічних особливостей особистості.

Тема 5. Поняття про «внутрішню картину хвороби»

Визначення внутрішньої картини хвороби. Концепція внутрішньої картини хвороби за О. Р. Лурія. Рівні та компоненти внутрішньої картини хвороби. Фактори, що впливають на внутрішню картину хвороби. Віковий аспект. Види реакції на хворобу.

Тема 6. Типи відношення до хвороби

Класифікація типів відношення до хвороби за О.Є. Лічко та І.Я. Івановим. Психодіагностика “внутрішньої картини хвороби”. Принципи психокорекції паталогізуючих типів відношення до хвороби. Роль гармонійного типу відношення до хвороби у підвищенні терапевтичності взаємовідносин “лікархворий”. Принципи побудови індивідуального підходу до хворого.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 7. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я

Предмет, завдання, зміст медичної психології. Місце медичної психології в системі психологічних, медичних та інших наук. Становлення та розвиток медичної психології. Формування медико-психологічних поглядів у практичній діяльності лікаря. Психосоматичні і соматопсихічні взаємодії: основні теоретичні концепції. Визначення психічного здоров'я. Критерії.

Тема 8. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання

Психологія особистості. Сучасні теорії особистості. Особливості особистості різних вікових груп. Особистість і хвороба. Внутрішня картина захворювання, типи. Класифікація основних типів ставлення до хвороби, його вплив на перебіг захворювання та прогноз, тактика лікаря стосовно хворих з негармонійними типами реагування на хворобу.

Тема 9. Стан психічних функцій і хвороба

Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери. Свідомість, самосвідомість, їх рівні, стани свідомості у хворого.

Тема 10. Експериментально-психологічні методи дослідження та оцінювання стану пацієнта

Патопсихологічна оцінка порушень уваги, пам'яті, сприйняття, мислення, інтелекту, емоцій, індивідуально-психологічних особливостей. Експериментальне нейропсихологічне обстеження мови, письма, читання, лічби, праксису, сприйняття шумів, ритмів, мелодій, схеми тіла, орієнтації в просторі, стереогнозису, зорового гнозису.

Тема 11. Порушення сприйняття, мислення, емоцій, волі, потягів

Симптоми порушення у сфері сприйняття, межа між нормою і патологією. Симптоми порушення у сфері мислення. Ознаки патології в ділянці емоцій. Порушення волі, ознаки енергетичного зниження. Патологія потягів, питання норми і патології.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усього	утомучислі					усього	утомучислі				
		л	с	пр	інд	с.р		л	с	пр	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Вступ до клінічної психології. Методи дослідження в клінічній психології	10	4		2		4						
Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології. Діагностичні принципи – альтернативи.	10	2		2		6						

Тема 3. Експериментально-психологічне дослідження в клініці	12	2		4		6						
Тема 4. Дослідження в клініці	10	2		2		6						
Тема 5. Поняття про «внутрішню картину хвороби»	10	2		2		6						
Тема 6. Типи відношення до хвороби	10	2		2		6						
Разом за модулем 1	62	14		14		34						
Модуль 2												
Тема 7. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	12	4		2		6						
Тема 8. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	12	2		4		6						
Тема 9. Стан психічних функцій і хворого	10	2		2		6						
Тема 10. Експериментально-психологічні методи дослідження та оцінювання стану пацієнта	14	4		4		6						
Тема 11. Порушення сприйняття, мислення, емоцій, волі, потягів	10	2		2		6						
Разом за модулем 2	58	14		14		30						
Усього	120	28		28		64						

5. Темі практичних занять

№п/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Вступ до клінічної психології. Методи дослідження в клінічній психології	2	
2.	Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології. Діагностичні принципи –альтернативи.	2	
3.	Тема 3. Експериментально-психологічне дослідження в клініці	4	
4.	Тема 4. Дослідження в клініці	2	
5.	Тема 5. Поняття про «внутрішню картину хвороби»	2	
6.	Тема 6. Типи відношення до хвороби	2	

7.	Тема 7. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	2	
8.	Тема 8. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	4	
9.	Тема 9. Стан психічних функцій і хворого	2	
10.	Тема 10. Експериментально-психологічні методи дослідження та оцінювання стану пацієнта	4	
11.	Тема 11. Порушення сприйняття, мислення, емоцій, волі, потягів	2	
Всього		28	

6. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Вступ до клінічної психології. Методи дослідження в клінічній психології	4	
2	Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології. Діагностичні принципи –альтернативи.	6	
3	Тема 3. Експериментально-психологічне дослідження в клініці	6	
4	Тема 4. Дослідження в клініці	6	
5	Тема 5. Поняття про «внутрішню картину хвороби»	6	
6	Тема 6. Типи відношення до хвороби	6	
7	Тема 7. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	6	
8	Тема 8. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	6	
9	Тема 9. Стан психічних функцій і хворого	6	
10	Тема 10. Експериментально-психологічні методи дослідження та оцінювання стану пацієнта	6	
11	Тема 11. Порушення сприйняття, мислення, емоцій, волі, потягів	6	
	ВСЬОГО:	64	

7. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Клінічна та медична психологія»:

Лекції із застосуванням провізор та прикладів.

Проблемне навчання.

Пояснювально-ілюстративне.

Розвивальне.

Частково пошукове і пошукове.

Метод стимулювання обов'язку у навчанні.
Метод контролю і самоконтролю.

8. Формиконтролю та критерії оцінювання навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання заліку (20-40 балів).

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного о складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань до заліку

1. Клінічне опитування пацієнта.
2. Етапи клінічного опитування пацієнта.
3. Кваліфікаційна характеристика медичного психолога.
4. Місце медичного психолога у психології та медицині.
5. Методи дослідження в медичній психології.

6. Феноменологічний принцип обстеження хворого.
7. Первинне інтерв'ю.
8. Психологічне консультування.
9. Методика оцінювання порушень уваги.
10. Методика оцінювання порушень пам'яті.
11. Методика оцінювання порушень сприйняття.
12. Методика оцінювання порушень мислення.
13. Методика оцінювання порушень інтелекту.
14. Методика оцінювання порушень емоцій.
15. Методика оцінювання індивідуально-психологічних особливостей.
16. Методика оцінювання порушень мови.
17. Методика оцінювання порушень письма.
18. Методика оцінювання порушень лічби.
19. Методика оцінювання порушень читання.
20. Методика оцінювання порушень праксису.
21. Методика оцінювання порушень сприйняття шумів.
22. Методика оцінювання порушень ритмів.
23. Методика оцінювання порушень схеми тіла.
24. Методика оцінювання порушень сприйняття мелодій.
25. Методика оцінювання порушень орієнтації у просторі.
26. Методика оцінювання порушень стереогнозису.
27. Методика оцінювання порушень зорового гнозису.
28. Хвороба — особистість.
29. Нозос — патос.
30. Реакція — стан — розвиток.
31. Психотичне — непсихотичне.
32. Екзогенне — психогенне — ендогенне.
33. Дефект — одужування — хроніфікація.
34. Адаптація — дезадаптація.
35. Компенсація — декомпенсація.
36. Негативне — позитивне.
37. Порушення сприйняття.
38. Порушення мислення.
39. Порушення емоцій.
40. Порушення волі.
41. Порушення потягів.
42. Порушення пам'яті.
43. Порушення інтелекту.
44. Порушення свідомості.
45. Межа між нормою та патологією.
46. Визначення сили ураження психічних функцій.
47. Ознаки дефіцитарності психічних функцій.
48. Питання зворотності — незворотності дефекту.
49. Поняття розладів особистості.
50. Темперамент, характер, особистість.

51. Структура особистості.
52. Поняття гармонійної особистості.
53. Розлади особистості: антисоціальний.
54. Розлади особистості: нарцисизмовий.
55. Розлади особистості: дисоціативний.
56. Розлади особистості: гістрійонний.
57. Розлади особистості: шизоїдний.
58. Розлади особистості: параноїдний.
59. Розлади особистості: шизотиповий.
60. Розлади особистості: ананкастичний.
61. Розлади особистості: мазохістичний.
62. Розлади особистості: депресивний.
63. Розлади особистості: маніакальний.
64. Розлади особистості: obsесивний.
65. Розлади особистості: компульсивний.
66. Місце психічного фактора в соматичній патології.
67. Типи психічного реагування.
68. Поняття “внутрішня картина хвороби”.
69. Співвідношення об’єктивного і суб’єктивного аспектів захворювання.
70. Сучасні аспекти психотерапії, психогігієни і психопрофілактики.
71. Сучасні аспекти психогігієни.
72. Сучасні аспекти психопрофілактики.
73. Поняття психотерапевтичної команди.
74. Психосоматичні розлади у період новонародженості.
75. Психосоматичні розлади у період раннього дитинства.
76. Психосоматичні розлади у підлітків.
77. Патогенні сімейні патерни.

9.Методичнезабезпечення

1. Підручники.
2. Методичні розробки проведення практичних занять.
3. Методичні рекомендації щодо організації лекційних, практичних занять, самостійної роботи студентів.

10.Рекомендована література:

Основна:

1. А.М. Османова, Г.В. Хоруженко. Клінічна психологія [Текст] : навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2023. – 183 с.

https://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/7d/69/7d6934e8-b840-49f1-868f-472ca515fc20/osmanova_aklinichna_psikhologiya_posibn.pdf

2. Спіріна І. Д., Пилягіна Г. Я., Чугунов В. В., Фаузі Є. С., Живілова Я. С., Шевченко Ю.М. Медична психологія : підруч. Дніпро : ЛІРА, 2022. 300 с.

<http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/629/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%202022.pdf>

3. Кулеша-Любінець М. М. Клінічна психологія : навч.посіб. Івано-Франківськ : Електронне видання, 2022. 72 с.

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/15864/1/%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0%202022.pdf>

4. За ред. І.С.Вітенка і О.С.Чабана. Основи клінічної та медичної психології. - Тернопіль: Укрмеднига, 2003.- 344 с.

https://medcoledg.ucoz.ru/Likspr/psiholog/osnovi_zagalnoji_ta_medpsikhologii-vitenko-chaban.pdf

Додаткова

1. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. посібник / Інна Галецька. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 242 с.
2. Клінічна психодіагностика: практикум / Редактор-упорядник проф. М. В. Миколайський. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. – 228 с.
3. Клінічна психологія: словник-довідник / Авт.- уклад. С. В. Діденко К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
4. Максименко С. Д. Медична психологія / [Максименко С. Д., Цехмістер Я. В., Коваль І. А., Максименко К. С.]; за заг. ред. С. Д. Максименка – К., 2014. – 520 с.
5. Мушкевич М. І. Клінічна психодіагностика: методичні рекомендації для студентів ф-тупсихол/ М. І. Мушкевич. – Луцьк, 2006. – 170 с.
6. Никоненко Ю. П. Клінічна психологія: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Укл. Ю. П. Никоненко. – Київ: КНТ, 2016. – 368 с. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/klinychna_psychologia.pdf
7. Токман А. А. Психологія способу життя : навч. посіб. Ч. 1. / А. А. Токман, Н. В. Немченко. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. – 344 с.
8. Федосова Л. О. Клінічна психологія: навчальний посібник / Л. О. Федосова. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 248 с.
9. Чабан О. С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування) / О. С. Чабан, О. О. Хаустова. – К., 2000. 1
10. Гоян І. М. Методи діагностики психічного розвитку дітей / І. М. Гоян, А. А. Палій // Заред. А. А. Палія. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. – 652 с.
11. Закон України про психіатричну допомогу. – К.: Сфера, 2000. – 50 с.

12. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики: навч. посіб./ С.Б. Комінко, Г. В. Кучер. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 406 с.
13. Кулеша-Любінець М.М. Професійно-розвивальна практика лікувально-профілактичних закладах: програмат методичні рекомендації/ М.М. Кулеша-Любінець. – Івано-Франківськ: Симфонійфорте, 2015. – 64 с.
14. Максимова Н.Ю. Основи дитячої патопсихології: навч. посіб./ Н.Ю. Максимова, К.Л. Мілютіна, В. С. Піскун. – К.: Главник, 2008. – 158 с.
15. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-zdiahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>.
16. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної психології. Депресія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20141225_1003dod.pdf3